

Tietoinen oppiminen yliopisto-opinnoissa

Marita Mäkinen

Yliopisto-opiskelu on vaativa ja monitahoinen pedagoginen prosessi. Useissa tutkimuksissa maailmalla on havaittu, että yhä useampi opiskelija kokee siirtymän lukio-opinnoista yliopistoon vaikeaksi. Usein tämä johtuu siitä, että opiskelijat eivät aiemmissa opinnoissaan ole useinkaan omaksuneet sellaista kulttuurista pääomaa, jota edellytetään tieteellisissä yhteisöissä.

Akateemisissa yhteisöissä opiskelijoilta odotetaan muun muassa luovia päätelmiä ja älykkäitä ratkaisuja ongelmiin, joihin ei ole olemassa välitöntä ja yksiselitteistä ratkaisua. Opinnoissa edistyminen edellyttää myös asioiden ja näkökulmien välisten yhteyksien analysointia, kriittistä ajattelua ja ilmaisua. Tästä opiskelijoiden yleisestä akateemisesta ”pääomasta” tai ”potentiaalista” käytetään moninaisia nimityksiä. Esimerkkeinä näistä mainittakoon

- akateemiset valmiudet ja taidot
- opiskelutaidot ja avaintaidot
- geneeriset taidot,
- työelämätaidot ja siirrettävät taidot,
- opiskelukyky,
- opintoihin kiinnittyminen,
- oppimaan oppiminen (learning about learning)

Käytän em. työkäsitteenä nimitystä **tietoinen oppiminen** (cognition about learning) **ja sen tunnistaminen**. Ymmärrän tietoisesta oppimisesta tunnistamisen (TOT) keskeiseksi tekijäksi niissä prosesseissa, joissa opiskelijoiden osaaminen ja asiantuntijuus karttuu. Se kytkeytyy moninaisiin yksilöllisiin, sosiaalisiin, kulttuurisiin ja tieteenalakohtaisiin käytänteisiin. Tietoinen oppimisen tunnistamisen viittaa vahvasti myös ns. metakognitiivisiin toimintoihin (mm. deklarativinen, proseduraalinen ja konditionaalinen osaaminen).

Tästä herää joitakin tehtäviä ja kysymyksiä CC-projektin toimijoille:

- olemassa olevien käsitteiden kartoittaminen: millaisia merkityksiä em. ilmiöt pitävät sisällään?
- millaisia TOT-työvälineitä eri korkeakouluilla on jo käytössä?
- millainen TOT-työväline palvelisi korkea-asteen opiskelijoita tiedostamaan ja tunnistamaan oppimistaan opintojen aikana?
- millainen TOT-työväline palvelisi henkilöstöä tunnistamaan opiskelijoiden oppimista ja kehittämään omaa opetustaan sitä tukevaksi?
- keitä olisi hyödyllistä konsultoida?
- ”TYÖVÄLINEEN” rakentaminen ja kokeilu

Ideana olisi, että voisimme CC-projektissa tuottaa em. työvälineen opiskelijoille ja opetushenkilöstölle. **Millaisia ajatuksia ehdotus herättää?**